

GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE GRONINGEN

Beschikking Wet bodembescherming

Onderwerp: Beschikking vaststelling "ernst en spoed" van geval van bodemverontreiniging

Locatie: Hoofdstraat te Oostwold, gemeente Leek

Locatiecode: GR002200001

Aanvrager: Gemeente Leek

Datum: 21 augustus 2018

Dossiernummer: K9109

Documentnr.: 2018-056751, OM.

Behandelend ambtenaar: [REDACTED] afdeling Omgeving & Milieu
[REDACTED]

- Bijlage:
1. Kadastrale kaart
 2. Verzendlijst beschikking
 3. Begrippenlijst

1. MELDING

1.1. Melding van een geval van verontreiniging

Gedeputeerde Staten van Groningen (GS) ontvingen op 13 maart 2018 van de gemeente Leek een melding als bedoeld in artikel 29 juncto artikel 37 van de Wet bodembescherming (Wbb).

Samen met de melding is een nader milieukundig bodemonderzoeksrapport en een actualisatieonderzoek ingediend.

De bodemonderzoeken hebben zich gericht op de aard, omvang en ernst van de aanwezige verontreiniging ter plaatse van het perceel aan de Hoofdstraat te Oostwold.

Bij deze melding is niet het voornemen kenbaar gemaakt de bodem op korte termijn te saneren.

In deze beschikking wordt vastgesteld of voor het geval van verontreiniging aanwezig op het betrokken kadastrale perceel sprake is van één of meerdere gevallen van ernstige verontreiniging en of spoedige sanering van de bodemverontreiniging, als bedoeld in artikel 29 juncto artikel 37 van de Wbb, noodzakelijk is.

1.2. Verstrekte gegevens

Bij deze melding zijn de volgende gegevens verstrekt:

- Rapportage Nader milieukundig bodemonderzoek voormalige stortplaats aan de Hoofdweg te Oostwold, opgesteld door ingenieursbureau Outline Consultancy, documentnaam R2 AH B07K0048, d.d. 11 april 2008;
- Rapportage Actualisatieonderzoek voormalige stortplaats Oostwold, opgesteld door Ingenieursbureau Royal HaskoningDHV, Referentie T&PBF4760R001F01-TR-SV, d.d. 17 oktober 2017.

Verder is bij het besluit gebruik gemaakt van onderstaande al bij de provincie Groningen aanwezige informatie:

- Gronos locatie Oostwold, Iwaco, Groningen 23 maart 2000, projectnummer 22.4649.0;
- Nader en aanvullend nader bodemonderzoek voormalige stortplaats Oostwold, Iwaco, Groningen februari 1992, projectnummer 221.0260.

1.3. Schriftelijk zienswijze

Tegen het ontwerp-besluit, dat ter inzage heeft gelegen van 15 juni 2018 tot en met 26 juli 2018, is door de Omgevingsdienst Groningen, namens de gemeente Leek, de volgende zienswijzen ingediend.

In overeenstemming met het advies uit paragraaf 3.3.1 van het actualisatie onderzoek van 17 oktober 2017 van Royal HaskoningDHV, referentie T&PBF4760R001F-TR-SV, dient peilbuis 122 te worden meegenomen in het eerstvolgende monitoringsonderzoek om te verifiëren of de overschrijding van de interventiewaarde reproduceerbaar aanwezig is. Hiermee kan worden beoordeeld of er eventueel sprake is van beïnvloeding van de voormalige stortplaats op het naastgelegen perceel. In onderhavig definitieve besluit is derhalve in paragraaf 4.7 onder het kopje "Grondwater" peilbuis 122 toegevoegd.

2. BESLUIT

2.1. Hoofdpunten

De verstrekte onderzoeksgegevens zijn beoordeeld op volledigheid en op juistheid. De aangeleverde onderzoeksrapporten zijn bij elkaar genomen beschouwd als een nader onderzoek zoals bedoeld in artikel 29 van de Wet bodembescherming. Op basis van deze gegevens bestaat er naar het oordeel van GS in voldoende mate inzicht in de aard en omvang van de aanwezige verontreinigingen ter plaatse van de onderzochte locatie. Op basis van deze gegevens besluiten GS van Groningen:

1. met toepassing van artikel 29 lid 1 sub a Wbb dat ter plaatse van het perceel, kadastraal bekend als gemeente Leek, sectie B, nummer 2458 sprake is van een geval van ernstige verontreiniging, zoals bedoeld in artikel 1 Wbb;
2. met toepassing van artikel 37 lid 1 Wbb dat het huidige en toekomstige gebruik (natuur/openbaar groen) van de bodem ter plaatse van de verontreiniging genoemd onder punt 1 niet leidt tot onaanvaardbare humane, ecologische en/of verspreidingsrisico's. Daarom is spoedige sanering van de aanwezige bodemverontreiniging niet noodzakelijk;
3. met toepassing van artikel 37 lid 4 Wbb dat de eigenaar van het onder punt 1 genoemde kadastrale perceel in het belang van de bescherming van de bodem beheersmaatregelen moet nemen, namelijk periodieke monitoring van de kwaliteit van het grondwater nabij de stortlocatie, en verslag moet doen van de uitvoering van deze maatregelen (zie onder punt 2.2.);
4. met toepassing van artikel 37 lid 4 Wbb dat de eigenaar, erfpachter of gebruiker van het onder 1 genoemde kadastrale perceel voorschriften in acht moet nemen ten aanzien van de aanwezige ernstige bodemverontreiniging (zie onder 2.2.);
5. met toepassing van artikel 37 lid 6 Wbb dat iedere functiewijziging, waaronder wijziging naar gevoeliger gebruik, van het onder punt 1 genoemde perceel aan Gedeputeerde Staten van Groningen dient te worden gemeld.

2.2. Voorschriften/maatregelen

Ten aanzien van het geval van ernstige verontreiniging als bedoeld onder punt 2.1. geldt de volgende beheersmaatregel:

- Driejaarlijks (1 x per 3 jaar), te starten in januari 2019, dient de eigenaar van de locatie te controleren of er mogelijk (verdere) verspreiding van de geconstateerde verontreiniging naar de omgeving optreedt (monitoring). Van de uitvoering van deze maatregel alsmede van de resultaten van de controle moet binnen twee maanden na uitvoering verslag worden gedaan aan GS.

Tevens gelden de volgende voorschriften:

- Het is niet toegestaan om verontreinigde bodem (grond) behorend tot het geval van ernstige verontreiniging te verminderen of anderszins te verplaatsen zonder een daartoe verplichte melding bij het bevoegde gezag (zie volgend voorschrift);
- Handelingen waarbij de aanwezige bodemverontreinigingen worden verminderd of verplaatst dienen op grond van artikel 28 van de Wet bodembescherming gemeld te worden bij het bevoegde gezag c.q. Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen. Deze melding dient vergezeld te gaan van een saneringsplan of een BUS-melding.

2.3. Kadastrale registratie

Op grond van artikel 55 Wbb wordt de kadastrale registratie in overeenstemming met de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen (Wkpb) vastgelegd. Een afschrift van deze beschikking wordt gezonden aan de Rijksdienst van het Kadaster en de Openbare Registers. Op grond van de Wkpb onroerende zaken worden percelen aangetekend waar een publiekrechtelijke beperking als bedoeld in artikel 1, onderdeel a van de Wkpb aanwezig is. Dit zijn percelen waar een overschrijding van de interventiewaarde in het vaste deel van de bodem is geconstateerd. Dit geldt voor het volgende perceel:

Kadastrale gemeente	Sectie	Nummer	Perceel (in m ²)	Perc. verontr.
Leek	B	2458	36.840	100%

De interventiewaardecontour van de verontreiniging in de grond is aangegeven op de kadastrale kaart in bijlage 1.

3. PROCEDURE

Voor deze procedure is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

3.1. Terinzagelegging

Het besluit met de bijbehorende stukken liggen ter inzage van 31 augustus 2018 tot en met 11 oktober 2018 op werkdagen, tijdens kantooruren:

- in het gemeentehuis van Leek en buiten kantoor tijden alleen op onderdagavond van 17.30-19.00 uur;
- in het provinciehuis, St. Jansstraat 4 te Groningen, kamer C302, en na telefonische afspraak, telefoon [REDACTED]

3.2. Bezwaar

Dit besluit is een beschikking in de zin van afdeling 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht. Binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit kunnen belanghebbenden bezwaar indienen bij Gedeputeerde Staten, postbus 610, 9700 AP Groningen, of een verzoek om een voorlopige voorziening indienen bij de Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, postbus 20019, 2500 EA Den Haag.

4. TOELICHTING BESLUIT

4.1. Algemeen

Dit besluit heeft betrekking op het geval van bodemverontreiniging ter plaatse van de voormalige stortplaats aan de Hoofdweg te Oostwold gemeente Leek, betreffende het kadastrale perceel gemeente Leek sectie B, nummer 2458. De beschikbare informatie is voldoende om vast te kunnen stellen of er sprake is van een geval van ernstige verontreiniging voor het betrokken perceel en of spoedige sanering van de aanwezige bodemverontreiniging noodzakelijk is.

4.2. Terreinsituatie en historische informatie

De onderzochte stortlocatie betreft een voormalige zandwininput en heeft een oppervlakte van circa 3 hectare. De zandwininput is in de periode 1966 tot 1974 gedempt met huishoudelijk- en industrieel afval. Het maaiveld ter plaatse van de voormalige zandwininput ligt circa 3,5 meter hoger dan het maaiveld van de omliggende percelen. In de huidige situatie bevindt zich ter plaatse van de beschouwde locatie een bos.

4.3. Verontreinigingssituatie

Uit de beoordeelde onderzoeksgegevens blijkt de volgende verontreinigingssituatie:

Deklaag

De deklaag varieert in dikte (0,3 tot 1,9 meter) en heeft een gemiddelde dikte van 0,5 meter. De deklaag is maximaal licht verontreinigd met PAK en minerale olie.

Stortlichaam

Tijdens voorgaand onderzoek (Iwaco, februari 1992) zijn ter plaatse van het stortlichaam sleuven gegraven om inzicht te krijgen in de aard van het stortmateriaal. De samenstelling van het stortmateriaal bestaat overwegend uit huisvuil en puin en in mindere mate uit autobanden, plastic, lompen, teerafval en hout. De dikte van de stortlaag is gemiddeld 9 meter.

Het aanwezige stortmateriaal en de aanwezige grond in het stortlichaam zijn analytisch niet onderzocht op verontreinigingen.

De totale omvang van het stortlichaam (exclusief deklaag) is berekend op ca. 270.000 m³.

Grondwater

Het grondwater in het stortlichaam is overwegend licht tot sterk verontreinigd met zware metalen, vluchtige aromaten, minerale olie, PAK en ftalaten. De verontreinigingen hebben zich naar de diepte toe verspreid. In het grondwater onder het stortlichaam op een diepte van 12 meter minus maaiveld (m-mv) zijn nikkel en naftaleen nog gemeten in concentraties boven de interventiewaarden. Op een diepte van 20 m-mv is nog een lichte verontreiniging met naftaleen gemeten.

In het ondiepe grondwater (3 m-mv) direct buiten het stortlichaam zijn overwegend lichte verontreinigingen (zware metalen, vluchtige aromaten, minerale olie en PAK) gemeten. In het diepere grondwater (6 m-mv) zijn lokaal sterke verontreinigingen met barium gemeten. Op een afstand van 20 meter van het stortlichaam worden in het diepe grondwater lokaal nog lichte verontreinigingen gemeten.

De totale omvang van de grondwaterverontreiniging is in 2008¹ berekend op 550.000 m³ bodemvolume, waarvan circa 380.000 m³ sterk verontreinigd is. Uit het in 2017 verrichtte actualiserende onderzoek blijkt dat de omvang van de sterke grondwaterverontreiniging minder omvangrijk is dan de in 2008 geschatte 380.000 m³. Evenwel is duidelijk dat sprake is van een geval van ernstige verontreiniging.

Waterbodem

De stortlocatie is omringd door watergangen. De waterbodem in de watergang ten oosten van de stortlocatie is niet verontreinigd. De waterbodems in de overige watergangen zijn licht verontreinigd met zware metalen, minerale olie en PAK.

Oppervlaktewater

In het oppervlaktewater van de watergangen rondom het stortlichaam zijn, indien getoetst als grondwater, licht verhoogde concentraties aan barium, enkele individuele PAK's en minerale olie gemeten. Getoetst aan de normen voor oppervlaktewater geldt voor de stoffen barium, fluorantheen en chryseen dat de jaargemiddelde milieukwaliteitsnorm (JG-MKN) wordt overschreden.

4.4. Geval van ernstige verontreiniging

Of een geval van (bodem)verontreiniging al dan niet ernstig is, wordt beoordeeld aan de hand van de Circulaire Bodemsanering 2013, die in werking is getreden op 1 juli 2013 en is gepubliceerd in de Staatscourant nr. 16.675.

¹ Nader bodemonderzoek opgesteld door Outline Consultancy, kenmerk R2 AH B07K0048 (11 april 2008)

Op basis van die Circulaire is er sprake van een geval van ernstige verontreiniging indien voor tenminste één stof het gemeten gehalte gemiddeld hoger is dan de interventiewaarde in een bodemvolume van minimaal 25 m³ voor grond. In het geval van een grondwaterverontreiniging is er sprake van een geval van ernstige verontreiniging indien voor tenminste één stof de gemeten concentratie gemiddeld hoger is dan de interventiewaarde in een poriënverzadigd bodemvolume van minimaal 100 m³.

Op basis van de onderzoeksresultaten blijkt dat het grondwater ter plaatse van de voormalige stortplaats licht tot sterk verontreinigd is met zink, koper, nikkel, ftalaten en naftaleen. Het stortlichaam wordt conform de "Provinciale beleidslijn Voormalige Stortplaatsen" beoordeeld als zijnde bodem. Hoewel het stortlichaam (stortmateriaal + grond) niet analytisch is onderzocht wordt er van uitgegaan dat het stortlichaam licht tot sterk verontreinigd is.

Conclusie over ernst

Voor meer dan 25 m³ bodemvolume grond worden de interventiewaarden overschreden. Daarnaast worden voor meer dan 100 m³ bodemvolume grondwater de interventiewaarden overschreden. Hiermee is vastgesteld dat er sprake is van een geval van ernstige verontreiniging in de zin van artikel 29 jo artikel 1 van de Wet bodembescherming.

Een geval van verontreiniging heeft betrekking op die grondgebieden die vanwege de verontreiniging, de oorzaak of het gevolg daarvan in technische, organisatorische en ruimtelijke zin met elkaar samenhangen. Technische samenhang wordt aanwezig geacht als de verontreinigingen zijn veroorzaakt als gevolg van eenzelfde proces, installatie of mechanisme. Organisatorische samenhang is aanwezig wanneer de verontreiniging een gevolg is van dezelfde organisatorische eenheid respectievelijk veroorzaker. Een ruimtelijke samenhang bestaat indien de verontreinigingen in aan elkaar grenzende of in elkaars directe nabijheid gelegen grondgebieden voorkomen of in het verspreidingsgebied van de verontreiniging liggen.

Er is zowel een technische, een organisatorische als een ruimtelijke samenhang ten aanzien van de aanwezige bodemverontreiniging. Op basis daarvan is sprake van een geval van ernstige verontreiniging.

4.5. Spoedeisendheid

Bij een geval van ernstige verontreiniging dient te worden bepaald of het huidige gebruik of toekomstige gebruik van de (water)bodem of de mogelijke verspreiding van verontreiniging (via grondwater of oppervlaktewater) kan leiden tot zodanige risico's voor mens, natuur of milieu dat spoedige sanering noodzakelijk is. De beoordeling hiervan is uitgevoerd volgens de systematiek zoals beschreven in de Circulaire Bodemsanering 2009.

Uit de standaard risicobeoordeling in 2008 (conform Sanscrit, versie 2.0) blijkt dat voor het geval van ernstige verontreiniging, genoemd onder punt 2.1, de aanwezige bodemverontreiniging in de huidige situatie en bij het huidige gebruik (natuur/openbaar groen) geen onaanvaardbare risico's oplevert voor de mens (humaan) en voor het ecosysteem (ecologisch).

Tevens is er geen sprake van een onaanvaardbaar risico uit het oogpunt van verspreiding van de verontreiniging. In het actualisatieonderzoek van RoyalHaskoning DHV van 17 oktober 2017 is in hoofdstuk 4 een beschouwing opgenomen over de ernst en spoedeisendheid waarbij de risico uitspraak uit 2008 wordt bevestigd. Wel wordt monitoring van grond- en oppervlaktewater aanbevolen om een eventuele negatieve beïnvloeding naar de omgeving te monitoren.

Conclusie spoedeisendheid

Op basis van de uitgevoerde risicobeoordeling (2008-2017) is vastgesteld dat de sanering van dit geval van bodemverontreiniging niet met spoed hoeft te worden uitgevoerd. Er wordt niet vastgesteld voor welke datum moet worden begonnen met de sanering. Het saneringstijdstip is afhankelijk van de dynamiek op de locatie en het initiatief voor sanering ligt bij degene die van plan is werkzaamheden uit te voeren op of in de verontreinigde bodem.

4.6. Melding wijziging gebruik van de bodem

Wijzigingen in het huidige gebruik van de (ernstig) verontreinigde bodem dienen gemeld te worden bij Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen. Dit betreft het terreingedeelte zoals aangegeven op de bijgevoegde kadastrale kaart. Binnen dit grondgebied zou verandering naar een gevoeliger bodemgebruik bepaalde risico's met zich mee kunnen brengen. De risico's als gevolg van de bodemverontreiniging dienen dan opnieuw te worden beoordeeld. Dit kan tot gevolg hebben dat de sanering van de verontreinigde bodem die in de huidige situatie als niet spoedeisend is beoordeeld, alsnog spoedeisend wordt. Indien in verband met de wijziging naar een ander bodemgebruik bepaalde (sanerings)maatregelen nodig zijn, dan is de initiatiefnemer van de wijziging hiervoor verantwoordelijk.

4.7 Monitoring kwaliteit grond- en oppervlaktewater

Om te controleren of er mogelijk onaanvaardbare verspreiding van de geconstateerde verontreiniging naar de omgeving optreedt, dient de kwaliteit van het grondwater en het oppervlaktewater periodiek te worden gecontroleerd. Om deze reden leggen wij de eigenaar van het perceel genoemd onder punt 1 van dit besluit (Leek-B-2458) op grond van artikel 37 lid 4 van de Wbb als beheersmaatregel een monitoringsverplichting van het grond- en oppervlaktewater op.

Grondwater

Het grondwater uit de peilbuizen 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 122, 201, 202 en 203 dient te worden bemonsterd. Zie onder voorschrift 2.2.

Het grondwater uit deze peilbuizen dient geanalyseerd te worden op zware metalen, minerale olie, vluchtige aromaten, ftalaten en PAK.

Oppervlaktewater

Aan de vier zijden van de stort dient het oppervlaktewater te worden bemonsterd. Het oppervlaktewater dient geanalyseerd te worden op zware metalen, minerale olie, vluchtige aromaten, ftalaten en PAK.

Op basis van de resultaten van de monitoringsronde(n) wordt inzicht verkregen in het verspreidingsgedrag van de verontreiniging vanuit het stortlichaam. Van deze resultaten moet verslag worden gedaan aan GS. Afhankelijk van dit inzicht wordt door Gedeputeerde Staten van Groningen bepaald of de intensiteit en de duur van de monitoringsverplichting moet worden gewijzigd of dat de noodzaak voor het treffen van beheersmaatregelen komt te vervallen.

Hoogachtend,

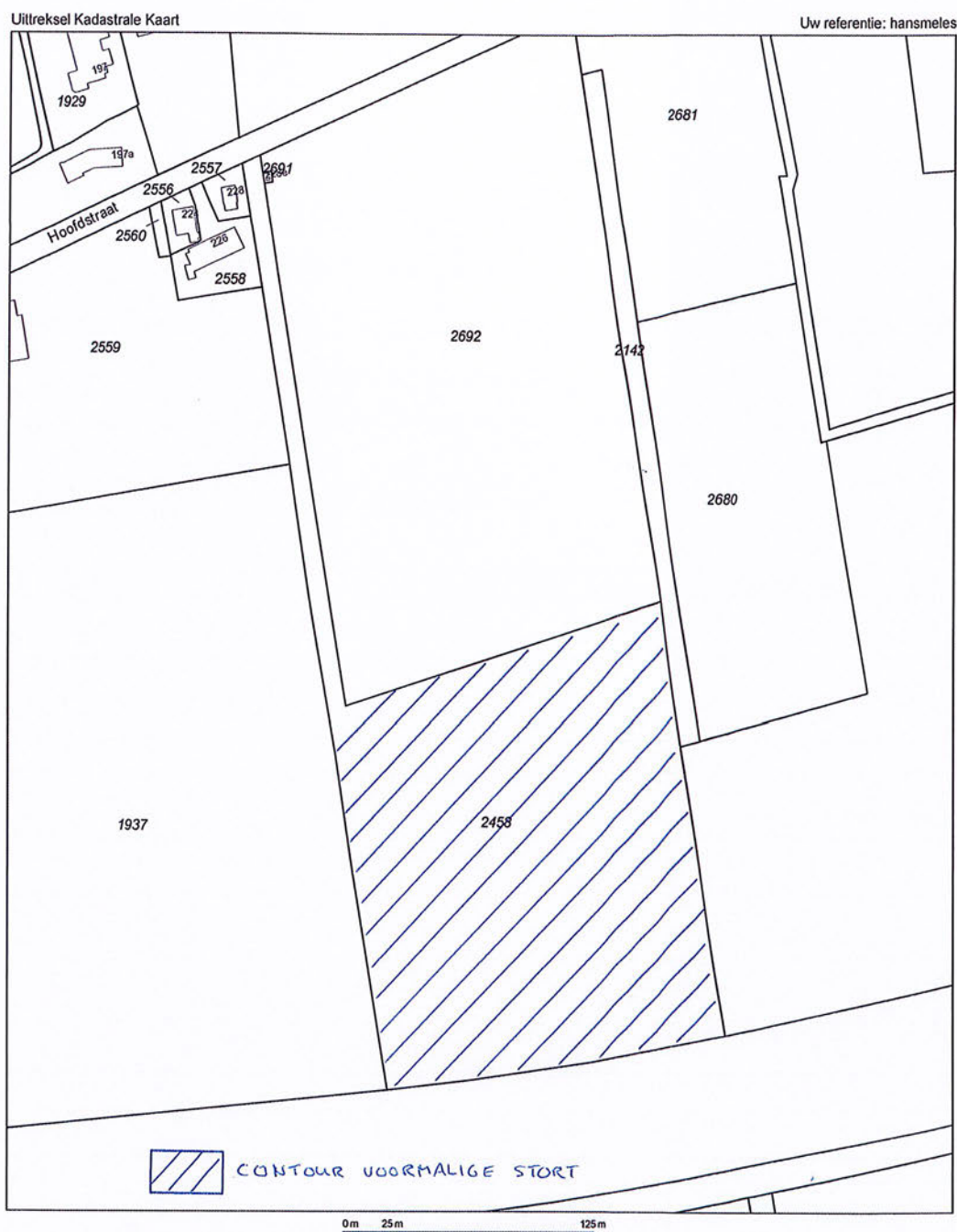
Gedeputeerde Staten van Groningen:

Namens dezen:

A black rectangular box redacting the signature of the official.

Hoofd van de afdeling Omgeving en Milieu

BIJLAGE 1: KADASTRALE KAART MET CONTOUR VOORMALIGE STORT

12345	Deze kaart is noordgericht	Schaal 1:2500	
25	Perceelnummer		
	Huisnummer	Kadastrale gemeente	LEEK
	Vastgestelde kadastrale grens	Sectie	B
	Voorlopige kadastrale grens	Perceel	2458
	Administratieve kadastrale grens		
	Bebouwing		
	Overige topografie		
Voor een eensluidend uittreksel, Apeldoorn, 24 mei 2018		Aan dit uittreksel kunnen geen betrouwbare maten worden ontleend.	
De bewaarder van het kadaster en de openbare registers		De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt zich de intellectuele eigendomsrechten voor, waaronder het auteursrecht en het databankenrecht.	

BIJLAGE 2: VERZENDLIJST BESCHIKKING

Van dit besluit is een afschrift gezonden aan:

- Ingenieursbureau Enviso, Postbus 332, 9200 AH Drachten;
- Burgemeester en Wethouders van de gemeente Leek Postbus 100 9350 AC Leek.

BIJLAGE 3: BEGRIPPENLIJST

In deze beschikking kunnen de volgende begrippen zijn gehanteerd.

Wat is bodemverontreiniging?

Sommigen vinden de bodem verontreinigd als er iets in zit dat er van nature niet thuishoort. Deze definitie is echter te breed als we verontreiniging benaderen als een milieuprobleem. Niet alle vreemde stoffen die in de bodem voorkomen, zijn schadelijk. Sommige zaken worden om allerlei redenen bewust in de bodem ondergebracht, bijvoorbeeld funderingen, opslagtanks, riolen en onze overledenen. In de Wet bodembescherming is verontreiniging beperkt tot een aantal stoffen. De wet is erop gericht om verontreiniging te voorkomen en problemen van verontreinigingen die desondanks zijn ontstaan, op te lossen.

Hoe ontstaat bodemverontreiniging?

Vaak wordt gedacht dat bodemverontreiniging slechts een vervelende erfenis is uit vroeger tijden. Zeker, we zijn nog druk bezig verontreiniging uit het verleden te saneren. Maar ook nu ontstaat dagelijks wel ergens nieuwe bodemverontreiniging die om aandacht vraagt. Dat is onvermijdelijk; denk aan oorzaken zoals lekken, morsen, bemesten, bestrijdingsmiddelen, afval en ongelukken. Meestal wordt de verontreiniging veroorzaakt door (onvolkomenheden in) ons eigen doen en laten.

Wat is het probleem van bodemverontreiniging?

Bodemverontreiniging wordt vanuit twee invalshoeken als een probleem gezien: risico en stagnatie.

Risico:

Bodemverontreiniging kan tot gevolg hebben dat onze gezondheid nadelig wordt beïnvloed wanneer we eraan worden blootgesteld. Men spreekt dan van het humane risico. Bodemverontreiniging kan ook een nadelige invloed hebben op planten en dieren die op en in de bodem leven. Dit is eveneens het gevolg van blootstelling. Men spreekt dan van het ecologische risico. Bodemverontreiniging kan zich ook via het grondwater in het milieu verspreiden. Het milieu is in eerste instantie de bodem zelf, maar uiteindelijk ook het oppervlaktewater, als gevolg van uitstroming. Men spreekt dan van het verspreidingsrisico.

Stagnatie:

De aanwezigheid van bodemverontreiniging kan bepaalde maatschappelijke processen vertragen: de bouw van woningen en de aanleg van groenvoorzieningen, infrastructuur en bedrijventerreinen.

Maakt het uit wanneer verontreiniging is ontstaan?

Er wordt bij bodemverontreiniging onderscheid gemaakt tussen historische (oude) en nieuwe verontreiniging. Nieuwe verontreiniging is verontreiniging die na 1987 is ontstaan, het jaar dat de Wet bodembescherming van kracht werd. Nieuwe verontreiniging moet, ongeacht de mate van verontreiniging, zo snel en zo volledig mogelijk worden verwijderd. Dit vloeit voort uit de zorgplicht.

Wat is de maat bij bodemverontreiniging?

Bepalend voor de gevolgen van bodemverontreiniging is de concentratie, de hoeveelheid verontreiniging per hoeveelheid grond of grondwater. De concentratie die aanwezig is, wordt door meting bij een bodemonderzoek vastgesteld. Een circulaire bij de Wet bodembescherming onderscheidt voor alle verontreinigingen twee grenswaarden voor de concentratie in de grond en het grondwater: de streefwaarde en de interventiewaarde. De streefwaarde is een lage concentratie, de interventiewaarde een hoge.

Wat betekenen de achtergrondwaarde en streefwaarde?

De streefwaarde markeert de grens tussen schoon en verontreinigd. De bodem is schoon wanneer in zowel de grond als het grondwater de concentratie van alle door de Wet bodembescherming aangewezen stoffen lager is dan de achtergrondwaarde (grond) en de streefwaarde (grondwater). Eigenlijk is schoon niet de juiste omschrijving. Er kan immers wel enige verontreiniging aanwezig zijn. Een betere omschrijving luidt dat bij de achtergrondwaarde en de streefwaarde het humane risico te verwaarlozen is.

Wat betekent de interventiewaarde?

De interventiewaarde markeert de grens tussen verontreinigd en ernstig verontreinigd. Verontreiniging is dus ernstig wanneer de concentratie groter is dan de interventiewaarde. Dit hoeft maar voor één stof in de grond of het grondwater het geval te zijn. Wel moet het ten minste gaan om de concentratie in een zeker bodemvolume. Voor grond is dat 25 kubieke meter (m^3) bodem, voor grondwater 100 kubieke meter bodem. Het hanteren van een minimaal bodemvolume is bedoeld om te voorkomen dat een alleen zeer plaatselijk aanwezige verontreiniging maatgevend wordt voor een hele locatie. Het ligt voor de hand te denken dat ernstige verontreiniging moet worden aangepakt. Dat is echter lang niet altijd zo. Het constateren van ernstige verontreiniging is een sein om na te gaan hoe groot de risico's werkelijk zijn en zo de spoedeisendheid van de bodemsanering te bepalen.

Wanneer is bodemsanering spoedeisend?

Als ernstige verontreiniging is aangetoond, moeten het humane, ecologische en verspreidingsrisico volgens een standaardmethode worden berekend. Het uitgangspunt daarbij is het huidige bodemgebruik.

Gestandaardiseerde vormen van bodemgebruik zijn bijvoorbeeld wonen met tuin, openbaar groen en industrie. Bij het humane risico is de blootstelling van mensen aan verontreiniging maatgevend. We kunnen, afhankelijk van het bodemgebruik, op verschillende manieren aan verontreiniging blootstaan. Men spreekt daarbij van blootstellingroutes. Voorbeelden zijn het eten van gewas en het inademen van lucht. Bij het ecologisch risico is het oppervlak van het gebied waarin bepaalde bodemorganismen worden aangetast, maatgevend. Bij het verspreidingsrisico is de toename per jaar van het bodemvolume met een gemiddeld ernstige verontreiniging maatgevend. De uitkomsten van de berekeningen worden getoetst aan normen voor blootstelling, oppervlak en verspreiding. Als de norm wordt overschreden, spreekt men van een actueel risico. De bodemsanering is dan urgent. Er is al sprake van spoedeisendheid als bij één soort risico voor één stof sprake is van een actueel risico.

Wat betekent spoedeisend?

Spoedeisende verontreiniging moet worden gesaneerd. Het woord spoedeisend betekent echter niet: morgen beginnen. Daar waar sprake is van onaanvaardbare risico's moeten deze zo snel mogelijk worden weggenomen. Tot het moment waarop deze risico's met de sanering definitief worden weggenomen, kunnen onaanvaardbare risico's worden beperkt door het nemen van tijdelijke beveiligingsmaatregelen, zoals bedoeld in art 37, lid 3 Wbb.

Het kan enige tijd in beslag nemen om te bepalen wat de precieze oorzaken zijn van de risico's en welke maatregelen nodig zijn om deze risico's weg te nemen. Als indicatie voor de te hanteren termijn waarop de sanering moet aanvangen in het geval van onaanvaardbare risico's geldt daarom de volgende richtlijn: binnen 4 jaar na het afgeven van de beschikking 'ernst en spoed'. Het bevoegd gezag Wbb stelt het precieze saneringstijdstip vast en stemt dit af op de voorwaarden die locatiespecifieke omstandigheden met zich meebrengen.

Wat is bodemsanering?

Bodemsanering heeft tot doel de risico's te verkleinen. Eén aanpak is het volledig verwijderen en vervangen van grond en het afpompen van grondwater. Deze grondige aanpak is echter technisch niet overal mogelijk en vaak erg duur. Tegenwoordig vervangt men vaak alleen de bovenste meter grond door een schone leeflaag. Een andere aanpak is het in de bodem verlagen van de concentratie schadelijke stoffen, bijvoorbeeld door micro-organismen bepaalde stoffen te laten afbreken. Men noemt dit in-situ reiniging. Een laatste optie is het isoleren (opsluiten) van de verontreiniging, zodat contact en verspreiding niet meer mogelijk zijn.